N°. 172. 1860.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20, en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

ZONDAG 22 EN MAANDAG 23 JULIJ.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van 18 Julij 1860, n°. 68, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, de benoeming van *F. Nooy*, burgemeester van Katwoude, tot secretaris dier gemeente, met Zijne goedkeuring te bekrachtigen.

Bij besluit van 18 Julij 1860, n°. 69, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, aan den heer dr. *J. Bosscha* jr., ten gevolge van verandering van woonplaats, op zijn verzoek, met het einde der loopende maand, eervol ontslag te verleenen als schoolopziener in het derde schooldistrict der provincie Zuidholland.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 18den Julij 1860, n°. 70, is benoemd tot regter in de arrondissements-regtbank te Brielle mr. *J. J. Loke*, plaatsvervangend kantonregter en advocaat te Breda.

Bij besluit van den 18den Julij 1860, n°. 67, heeft Zijne Majesteit goedgevonden te bepalen, dat de 2de luitenant *A. L. W. Seyffardt*, die voor den tijd van drie jaren was gedetacheerd bij de landmagt in West-Indie, weder bij een der corpsen artillerie van het leger en wel bij het 2de regement vesting-artillerie zal worden ingedeeld.

Bij Koninklijk besluit van den 18den Julij 1860, n°. 63, is, op het daartoe door hem gedaan verzoek, aan den adsistent voor de dienst der Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea *T. Nieuwenhuisen*, een eervol ontslag verleend uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Bij beschikking van den 20sten Julij 1860, is, krachtens art. 6 van het Koninklijk besluit van 31 Julij 1841 (*Staatsblad* n°. 26), de concessie voor eene stoombootdienst tusschen het Capelsche veer en Rotterdam, aan *P. P. Kievits en Cie.* te Amsterdam verleend bij beschikking van 5 November 1859, n°. 159, ingetrokken en buiten werking gesteld.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

TURKIJE.

De Parijsche *Patrie* van gisteren zegt: » De jongste berigten uit Beyrut melden, dat er sedert den 11den dezer geene nieuwe gebeurtenissen waren voorgevallen, maar dat de staat der zaken er over het geheel zeer bedenkelijk bleef. Overal in Syrie heerschte zoo veel ongerustheid, dat de Christen-bevolking uit alle oorden van het binnenland naar de kust vlugtte, ten einde bescherming bij de oorlogsschepen te kunnen vinden. Alleen in de stad Beyrut bevonden zich, bij het afzenden der jongste berigten, twintig duizend van elders gevlugte Christenen; zij ontvangen er van den Franschen consul en den Franschen vlootvoogd onderstand van allerlei aard. Te Saïda waren twaalf duizend Christenen aangekomen, welke insgelijks door de Franschen van het noodige werden voorzien.

» Te Damascus had Abd-el-Kader een corps van 1200 hem verknochte Arabieren uit de vlakte vereenigd; daarmede bood hij den Christenen bijstand, terwijl hij aan hunne vrouwen eene schuilplaats in zijnen harem verleende. Verscheiden gewezen onderofficieren, welke in Algerie onder het inlandsche krijgsvolk hadden gediend, hadden zich bij Abd-el-Kader gevoegd en waren in dienst van den gewezen Algerijnschen emir getreden; deze lieden waren hem van veel nut."

In den officielen Franschen *Moniteur* wordt het volgende uittreksel van een particulier schrijven uit Damascus van den 2den dezer medegedeeld: » Terwijl onverklaarbare werkeloosheid het gedrag der Turksche overheid aldaar kenmerkt, is de emir Abd-el-Kader bij de Mohammedaansche geestelijken, bij de aanzienlijke ingezetenen en bij de hoofden der onderscheiden wijken onophoudelijk werkzaam om de ongelukken, waarmede de Christenen bedreigd worden, te verhoeden. Men kan zeggen, dat de emir door zijne houding, zijne geestkracht, zijne welsprekendheid reeds twee malen de stad heeft gered; want reeds twee malen had er eene beweging moeten uitbarsten, maar hij heeft het telkens weten te beletten. Zijn gedrag onder de hagchelijke omstandigheden van deze dagen is bewonderenswaardig. Nacht en dag waakt hij onafgebroken voor de algemeene veiligheid, en geeft hij treffende blijken van zelfverloochening en van ijver voor de zaak, welke hij zoo edelmoedig onder zijne bescherming heeft genomen."

Men weet, dat de beweging te Damascus den 9den, dus eene week na de dagteekening van het bovenstaande schrijven, uitgebarsten is.

— Een stoomtransportschip van het Fransche gouvernement, de *Moselle*, is in het midden dezer week uit Toulon naar Beyrut vertrokken, beladen met artikelen welke er tot ondersteuning der gebrek lijdende Christenen vereischt worden.

FRANKRIJK.

Zoo men naar de taal der Fransche dagbladen van allerlei kleur oordeelen mag, wenscht het publiek in Frankrijk, dat het keizerlijke gouvernement zich de zaak der Syrische Christenen onverwijld en krachtdadig aantrekke. De officiele *Moniteur* van gisteren behelst eene (reeds in ons vorig nommer vermelde) mededeeling, strekkende om aan het publiek te kennen te geven, dat de voor het belang dier Christenen vereischte maatregelen niet door Frankrijk alleen, maar door de mogendheden gezamenlijk en in overleg met de Porte genomen dienen te worden, en dat de eerste stap daartoe onverwijld door het Fransche gouvernement is gedaan.

Naar een berigt van de *Indépendance Belge* is eergisteren, den 19den, in eene te Saint Cloud gehouden vergadering van den Franschen ministerraad besloten, vooreerst en in afwachting van den loop der gebeurtenissen in Syrie niet dadelijk tusschen beide te komen, maar er een waakzaam oog op de zaken te houden, de Christenen te beschermen, en hun leeftogt en kleeding toe te zenden, waaraan nog grooter en dringender behoefte bestond dan aan wapenen en troepen.

De ministeriele Parijsche *Patrie* betoogt in haar nommer van gisteren, dat de zorg voor de veiligheid der Syrische Christenen en voor het straffen hunner vervolgers niet aan de Porte mag worden overgelaten, want dat zij, hoe goed hare bedoelingen ook zijn, denkelijk niet bij magte is om die taak te vervullen. » Dag op dag — zegt dat blad — vernemen wij nieuwe bijzonderheden, waaruit blijkt, dat de zamenspanning tegen het leven der Aziatische Christenen zich verder uitstrekt dan men eerst dacht. Ja, die zamenspanning dagteekent van nog vroeger, en heeft nog talrijker vertakkingen, dan men aanvankelijk geloofde."

— Aan de Parijsche effectenbeurs is gisteren, den 20sten, de koers van de Fransche staatsschuldbrieven en andere effecten aanmerkelijk gedaald. De gedachte, dat het Oostersche vraagstuk door de in Syrie voorgevallen onlusten weder aanhangig is gemaakt, en de vrees dat daaruit gevaarlijke verwikkelingen voor Europa zullen voortkomen, worden door de Parijsche dagbladen als hoofdoorzaak van die daling opgegeven.

ENGELAND.

Eene deputatie van het bestuur van het Britsche Antislavernij-genootschap heeft zich jl. Woensdag bij lord John Russell, den minister van buitenlandsche zaken, vervoegd en een onderhoud met hem over Cuba's slavenhandel gehad. De commissie verlangde, dat al het mogelijke door Engeland zou worden gedaan om de eenige markt, welke nog voor den slavenhandel openstaat en welke dezelve levendig houdt, te sluiten.

Het antwoord van den minister is nog niet volledig bekend geworden. Naar de verzekering van een der voorname dagbladen van Londen, den *Morning Chronicle*, heeft hij te kennen gegeven, dat bij Spanje telkens nadrukkelijk op naleving der tegen den slavenhandel gemaakte verdragsbepalingen werd aangedrongen, maar te vergeefs, dat het Engelsche gouvernement die vruchtelooze vertoogen moede werd en het geduld begon te verliezen, en dat het alzoo niet ongezind zou zijn om de diplomatieke betrekking met eenen staat, welke zijne plegtig aangegane verbindtenissen in den wind sloeg en den verfoeijelijken handel in menschen alleen onder de Christen-mogendheden in stand hield, af te breken. Verder heeft de minister, naar de verzekering van het genoemde blad, gezegd overtuigd te zijn dat de regering en het Congres der Vereenigde Staten steeds te goeder trouw en in ernst tot uitroeijing van den slavenhandel wilden medewerken.

— De toon, waarop de ministeriele *Morning Post* over de zaken van Syrie spreekt, doet denken dat regtstreeksche en krachtdadige tusschenkomst daar te lande van Europesche mogendheden aan het Engelsche gouvernement onwelgevallig zou zijn. De *Post* erkent, dat de Porte hare krijgsmagt in Syrie te zeer had verminderd, maar zegt dat zij, door de plotselijke uitbarsting met den vollen omvang van het gevaar bekend geworden zijnde, met allen spoed maatregelen heeft genomen om het verzuim te herstellen, en dat de in den Libanon voorgevallen gruwelen tegen de godsdienstige en staatkundige beginselen van Turkije strijden, en alleen te wijten zijn aan de woestheid der aldaar gevestigde volksstammen, welke ook onder het gezag eener Europesche regering niet veel handelbaarder of onderling minder vijandig zouden zijn. De gewelddadigheden der Drusen aan de Turken te wijten is in het oog der *Morning Post* even ongerijmd, als of men het gouvernement der Kaapkolonie aansprakelijk stelde voor eenen aanval van Kaffers op katholijke ingezetenen der kolonie.

— De *Morning Post* zegt, dat de landbouw in Engeland meer en meer gebruik van stoomwerktuigen ter besparing van den handenarbeid begint te maken. » Er worden, zegt dat blad, jaarlijks minstens tien duizend paardenkrachten gevoegd bij het stoomvermogen hetwelk de Britsche landbouw bezigt. Het hanteren van den dorschvlegel, den sikkel, den ploeg houdt op het dagelijksch werk van onzen arbeider te zijn; hij zaait het zaad niet langer uit; alleen een gedeelte van het behakken en oogsten behoort nog tot zijne taak; evenwel is zijn werkloon hooger, en wordt zijne dienst meer gezocht dan ooit vroeger. Het oogstwerktuig, hetwelk in het jaar 1851 nog eene nieuwigheid van twijfelachtige waarde was, behoort nu onder de algemeen aangenomen hulpmiddelen van onzen landbouw. Naar alle waarschijnlijkheid waren er bij den vorigen oogst wel vier duizend van die tijd- en arbeid-besparende toestellen in het werk, in één dag meer kunnende afmaaijen dan veertig duizend arbeiders; en echter kostte het meer moeite dan ooit, een genoegzaam aantal arbeidende handen voor den oogst te bekomen. Stoomsleeptuigen kunnen zonder moeite eene vracht van zestig of zeventig tonnen wigts over gewone straatwegen trekken, met eenen spoed van vier mijlen in een uur. Duizenden en duizenden akkers lands worden jaarlijks met stoomkracht geploegd."

— De pogingen om in de West-Indische kolonien van Groot-Britannie d[illegible]ing in het [illegible] aan een genoegzaam aantal arbeidende handen te voorzien zijn, naar eene opgave van de Londensche *Times*, geenszins vruchteloos geweest. Sedert het jaar 1848 zijn in Jamaica, Trinidad, Britsch Guiana, St. Lucia, St. Vincent, Grenada, Antigua, St. Kitts en Tabago te zamen 68,603 landverhuizers aangekomen, meerendeels uit Sierra Leone, St. Helena, Madeira en Oost-Indie. Sedert hetzelfde jaar heeft de kolonie Mauritius 192,992 landverhuizers ontvangen, nagenoeg alle uit Oost-Indie.

ITALIE.

Het *Giornale di Roma*, het officiele dagblad van het pauselijke gouvernement, berigt in zijn jongst ontvangen nommer, dat de inzameling van den St.-Pieterspenning tot nog toe in het geheel een millioen scudi (dat is f 2,500,000 Nederlandsch) heeft opgebragt, en dat de laatste bijdragen tot die som uit den Griekschen archipel, uit de Kaapkolonie en uit Californie gekomen zijn.

Het voegt daarbij, dat de Heilige Vader ook in den laatsten tijd weder een aantal schriftelijke betuigingen van de verknochtheid der katholijken uit alle oorden der wereld heeft ontvangen, en noemt daaronder een adres uit Utrecht met 3335 onderteekeningen.

Verder zegt het officiele blad: » Met zeer bijzondere blijdschap ontvangt de Heilige Vader de adressen van zijne beminde onderdanen, welke genoodzaakt zijn om onder vreemde heerschappij te leven. De bijdragen voor de inzameling van den St. Pieterspenning en de adressen worden in de Romagna met elken dag menigvuldiger. Rimini, Faenza en de bergachtige gedeelten van dat land gaan ijverig voort, hunne ware gezindheid van kinderlijke onderwerping aan het bestuur en het gezag van den Heiligen Stoel te betuigen; Zijne Heiligheid ontvangt die betuigingen zoo als een vader de wenschen zijner zonen, een vorst de wenschen zijner onderdanen aanneemt. Zijne Heiligheid ontvangt ze met de blijdschap, welke voortvloeit uit de blijken van trouw der meerderheid, vergeleken met de laagheid en lafhartigheid dergenen welke alle ontzag voor pligt en eer met voeten treden. Ook de andere provincien wedijveren in het zenden van adressen."

Verder behelst het *Giornale di Roma* eene lijst van open gevallen bisschopszetels welke door den Paus in het geheim consistorie van den 13den dezer bezet zijn. Daaronder vindt men noch het Fransche bisdom Vannes, waarvoor door Keizer Napoleon reeds sedert eenigen tijd eene benoeming is gedaan, noch eenen van de drie en twintig openstaande zetels in Piemont of van die in de Romagna. Aangaande deze zetels is door den Paus geenerlei besluit genomen, om redenen welke in de allocutie van Zijne Heiligheid aangewezen zijn.

— *Le Pays*, een ministerieel dagblad van Parijs, wederspreekt ten stelligste het gerucht, dat de Fransche troepen uit Rome zullen worden teruggeroepen. Doch een bij het katholijke *Journal de Bruxelles* ontvangen schrijven uit Rome van den 11den dezer zegt, dat de sterkte van het Fransche garnizoen aldaar eerstdaags verminderd zal worden.

— In de Parijsche *Opinion nationale* leest men den tekst der instructie, welke Garibaldi aan zijne gelastigden te Londen en Parijs heeft gegeven. Daarin wordt op den voorgrond gesteld, dat vereeniging van gansch Italie onder de regering van Koning Victor Emanuel de bepaalde wensch van al de Sicilianen gelijk van de Italianen in het algemeen is. Voor de vervulling van dien wensch te pleiten is de voorname taak, waarmede Garibaldi zijne gezanten belast. Verder wordt hun opgedragen, lasterlijke en verkeerde voorstellingen aangaande Sicilie, welke door het Napelsche gouvernement zekerlijk zouden worden verspreid, tegen te spreken en te wederleggen, de besluiten van Garibaldi te verdedigen, bepaaldelijk ook de schijnbaar overijlde en gewelddadige maatregelen, welke hij door den staat der zaken gedrongen wordt te nemen, en eindelijk het Siciliaansche bewind met de denkwijze van de buitenlandsche staatsmannen en van het publiek omtrent Italie bekend te houden.

De Parijssche berigtgever der Londensche *Times* schrijft, dat de gelastigde van Garibaldi te Londen reeds door lord John Russell is ontvangen en zeer tevreden is over de bejegening welke hij van de Britsche bewindslieden ondervindt, maar dat Garibaldi's gezant te Parijs denkelijk niet door den Keizer ten gehoore zal worden toegelaten.

Garibaldi heeft buitendien eenen van zijne onderbevelhebbers, La Masa, afgezonden, met den volgenden lastbrief, gedagteekend te Palermo 13 Julij: » De generaal La Masa is door mij gelast, Italie, Frankrijk en Engeland te doorreizen, om voor Sicilie geld, wapenen en oorlogsschepen te bekomen, en om de gouvernementen en volken bekend te maken met den waren aard der Siciliaansche omwenteling, die geen ander doel heeft dan vereeniging met de andere staten van Victor Emanuel."

— Berigten uit Messina van den 15den dezer bevestigen dat Garibaldi zich in de omstreek dezer vesting bevindt, en dat een gedeelte van het garnizoen eenen uitval heeft gedaan, doch zonder merkelijk gevolg.

— Blijkens de jongste berigten uit Napels hebben ook de officieren van de Napelsche vloot den eed van trouw aan den Koning en aan de constitutie afgelegd. Evenwel wordt verzekerd, dat er op de Napelsche vloot een slechte geest heerscht.

— De Jezuiten zijn door Garibaldi uit Sicilie gebannen en, ten getale van 308, te Rome aangekomen.

De Jezuiten in het Koningrijk Napels, wier aantal volgens de opgave van katholijke bladen 496 bedraagt, verwachten ook uit het land gebannen te zullen worden. Reeds zijn hun door de liberale regering de hun toevertrouwde scholen ontnomen.

BELGIE.

Bij een besluit van Koning Leopold van den 19den dezer is bepaald, dat de wet tot afschaffing der stedelijke accijnsen den 21sten Julij in werking zou komen. Men had naauwelijks durven hopen, dat de minister van finantien zoo spoedig al de voorschriften en beschikkingen, welke voor de invoering dier hervorming vereischt werden, zou kunnen vaststellen en uitvaardigen. Dit is echter met inspanning van alle krachten gelukt, en alzoo worden heden de 29ste verjaring der troonsbeklimming van Koning Leopold, en de afschaffing der stedelijke accijnsen, eene lang gewenschte maar door velen als onmogelijk beschouwde hervorming, alom in Belgie met openlijke vreugdeblijken gevierd.

De liberale partij beschouwt deze hervorming als haar werk, daar zij dezelve in weerwil van den tegenstand der meeste conservativen heeft doorgedreven, en dankt ze vooral aan den minister van finantien, den [illegible] welke de daartoe strekkende wetsbepalingen [illegible]tworpen en [illegible] verdedigd h[illegible] stedelijke raad van Brussel heeft geoordeeld dat dien minister een blijk van nationale erkentelijkheid behoorde te worden aangeboden, en heeft besloten daartoe medewerking en geldelijke bijdragen van al de plaatselijke overheden des lands te vragen.

De Brusselsche *Observateur*, een voornaam orgaan der liberale partij in Belgie, zegt dat er nog een beletsel voor het vrije vervoer der voortbrengselen van den grond en den arbeid, eene hindernis op den weg van vooruitgang, een overblijfsel uit een lang voorbijgegaan tijdvak in Belgie bestaat, namelijk de poorten en slagboomen aan den ingang der steden en de aldaar geheven wordende tol. Het genoemde blad verlangt de wegruiming dier belemmering, roept daartoe de medewerking van alle andere dagbladen in, en verzekert vrij stellig, dat het gouvernement zich met dit denkbeeld wel zou willen vereenigen.

» Er bestaat buitendien nog een krachtige grond tot aanbeveling van dit voorstel — zegt de *Observateur* — namelijk dat er in Frankrijk aan den ingang der steden geene slagboomen en tolheffing bestaan. De zendelingen, welke voor de aanhechting werkzaam zijn, zullen zekerlijk niet nalaten op die omstandigheid te wijzen, om onze plattelandsbevolking, voor welke de betaling van het poortgeld even hatelijk als drukkend is, op het dwaalspoor te brengen. Wij dienen hun ook dit laatste voorwendsel te ontnemen."

NASCHRIFT.

Londen, 21 Julij. In de zitting van het Lagerhuis van gisteren heeft lord John Russell op eene vraag van den heer Ferguson geantwoord dat het gouvernement geene kennis droeg van het afzenden van Fransche troepen naar Syrie. Hij voegde er bij dat Frankrijk met de andere mogendheden onderhandelingen geopend had om zich, voor het geval dat eene tusschenkomst in die streken noodzakelijk mogt worden, met dezelve daaromtrent te verstaan.

Parijs, 20 Julij. De *Patrie* zegt dat in overleg met de Porte krachtige maatregelen zullen genomen worden om de Christenen in Syrie te beschermen. Hetzelfde blad berigt dat de tijdingen uit Syrie voortdurend van zeer bedenkelijken aard zijn. Te Beyrut was men uiterst bezorgd omtrent het lot der gevlugte Christenen, die zich ten getale van 45,000 personen ten zuiden van Kesruan bevonden en er door de veel talrijker Drusen en Metualis omsingeld waren.

Marseille, 20 Julij. De kolonel Osmont van den generalen staf is heden naar Malta en Beyrut vertrokken. Te Toulon worden tien groote transportschepen zeeklaar gemaakt. Onder de bevolking, voor zoo ver zij bij de zeevaart en den handel belang heeft, vindt het denkbeeld eener tusschenkomst in Syrie veel bijval.

Genua, 20 Julij. Berigten uit Napels van den 17den melden dat de officieren van het leger geen deel genomen hebben aan de beweging welke den 15den aldaar heeft plaats gehad. Onder de soldaten is te dier gelegenheid de kreet gehoord: leve Maria Theresia! [de Koningin weduwe]. De minister van binnenlandsche zaken heeft 44 uit de ballingschap terug gekeerde personen, die den 16den te Napels aangekomen waren, ten gehoore ontvangen. Vele officieren van de marine hebben trouw aan de constitutie gezworen, echter op voorwaarde dat zij niet gedwongen zouden worden om tegen Italianen te strijden. Een aantal andere, alsmede officieren van de artillerie en genie worden gezegd hun ontslag te hebben genomen.

Marseille, 20 Julij. Eene depêche uit Napels van gisteren berigt: Een streng onderzoek is bevolen ter zake van de dezer dagen voorgevallen rustverstoring. De regementen van de koninklijke garde zijn uit de stad verwijderd en de nationale garde heeft de dienst begonnen. Deze maatregelen hebben een gunstigen indruk te weeg gebragt. De troepen hebben den eed op de constitutie afgelegd, en de Koning heeft bij die gelegenheid eene aanspraak gehouden. De proclamatien des Konings aan het leger en het volk hebben eene gunstige uitwerking gehad. Het vertrouwen herstelt zich en het ministerie wordt door de publieke opinie gesteund.

Turyn, 20 Julij. De *Opinione* behelst een artikel betrekkelijk de voorgestelde alliantie met Napels. Het blad meent dat tot nog toe geene onderhandelingen dienaangaande geopend zijn, en dat, zoo er van de zijde van Napels openingen gedaan werden, het lot daarvan niet twijfelachtig zou wezen, vermits bij den tegenwoordigen staat van zaken te Napels geene alliantie met hetzelve denkbaar is.

Bern, 20 Julij. De Nationale Raad heeft een voorstel tot het onder de wapenen roepen van den landstorm verworpen. De zitting der beide raden zal morgen een einde nemen, en de afgevaardigden zullen Bern onmiddellijk verlaten.

PARIJS, 21 Julij. De *Moniteur* berigt, dat de Keizer gisteren den heer La Greca ontvangen heeft. De zitting van het Wetgevend Ligchaam is gisteren gesloten. Voorts deelt het regeringsdagblad een berigt uit Beyrut mede, hetwelk afgrijsselijke bijzonderheden omtrent den moord der Christenen behelst, en het gedrag der Turksche overheden te dien aanzien in een zeer hatelijk daglicht doet voorkomen.

De *Constitutionnel* behelst een door den heer Grandguillot onderteekend artikel waarin aangekondigd wordt dat zeer spoedig Fransche troepen zullen vertrekken om aan de Christenen in het Oosten hulp te brengen, en de belangen te verdedigen die door het tractaat van 1856 gewaarborgd zijn. Het initiatief, hetwelk Frankrijk in dezen zal nemen, zal in Frankrijk en in geheel Europa bijval vinden, want het strekt alleen tot getrouwe vervulling van aangegane verbindtenissen. Dit had ook de Sultan, blijkens zijnen aan den Keizer gerigten brief, begrepen. Ongelukkig moest men vreezen, dat Turkije niet bij magte zou zijn om in der tijd het noodige te verrigten, en het was onmogelijk onzekerheid te laten bestaan omtrent het lot van bevolkingen, geplaatst onder de dubbele bescherming van de tractaten en van Frankrijks eer. Het is dus blijkbaar in overeenstemming met de mogendheden en met den Sultan, dat Frankrijk in Syrie gaat handelen. Het Oostersche vraagstuk is sedert lang beschouwd als een der meest geschikte om den vrede der wereld te storen. Het beste middel om gevaarlijke verwikkelingen te voorkomen is, al dadelijk met vastberadenheid en goede trouw de moeijelijkheden op te lossen, die door gebrek aan veerkracht en opregtheid op eene welligt onherstelbare wijze verergerd zouden worden.

LONDEN, 21 Julij. De *Morning Post* zegt, dat Frankrijk 8000 man troepen naar de Syrische kust zal zenden, en voorstellen zal in de streken, alwaar de Christenen in gevaar zijn, troepen te doen binnenrukken en eene gemengde commissie te benoemen, belast met het reorganiseren der administratie met het doel om aan de Christenen veiligheid te verschaffen.

Volgens de *Morning Post* zal Engeland die voorstellen van Frankrijk in overweging nemen, maar zou eene zoodanige tusschenkomst niet anders kunnen plaats hebben, dan krachtens eene bijzondere overeenkomst met Turkije, waarvoor eenige onderhandeling zou noodig zijn; intusschen zou de Porte tijd hebben om den vrede in Syrie te herstellen, waardoor de tusschenkomst onnoodig zou worden.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'SGRAVENHAGE, den 21sten *Julij* 1860.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn voortgezet de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot den aanleg van spoorwegen voor rekening van den Staat.

De beraadslagingen over de onderdeelen van *art.* 2, aangevende de daar te stellen lijnen, zijn in die zitting aangevangen.

Behalve de amendementen reeds op dat artikel voorgedragen en in het bijvoegsel der *Staats-courant* van gisteren vermeld, zijn nog voorgesteld de volgende:

een van de heeren van der Linden en van Hoëvell, strekkende om in de vierde lijn te stellen:

„van Zwolle of Deventer, langs Almelo en Enschedé, naar de Duitsche grenzen";

een van den heer de Kempenaer, strekkende om alin. 8 aldus te lezen:

„van Utrecht, langs Wijk bij Duurstede, Tiel, 's Hertogenbosch, tot Boxtel";

een van den heer van Goltstein, strekkende om alinea 8 aldus te lezen:

„van Utrecht, langs Kuilenburg, Zalt-Bommel, 's Hertogenbosch, tot Boxtel";

een van den heer Strens, strekkende om de zevende alinea aldus te lezen:

„van Venlo en van Roermond naar de Pruissische grenzen";

een van de heeren Wintgens en Gevers Deynoot, strekkende om alinea 8 en 9 te vervangen door de volgende zinsnede:

„van Gouda, over Schoonhoven en Gorinchem, naar Breda en naar 's Hertogenbosch en Boxtel; en als nieuwe zinsnede:

„van 's Gravenhage naar Gouda."

De beraadslagingen werden eerst geopend over de eerst voorgestelde lijn: „*van Arnhem langs Zutphen, Deventer, Zwolle, Meppel, Steenwijk, Heerenveen tot Leeuwarden*", en de daarop voorgestelde amendementen.

De heer Wybenga, die met den heer Lycklama à Nyeholt voorgesteld had om die alinea aldus te lezen: van Arnhem langs Zutphen, Deventer, Zwolle, Meppel, Steenwijk, Heerenveen, Sneek, Bolsward tot Harlingen" lichtte dat amendement toe. Daarbij gaf hij te kennen dat de door de Regering voorgestelde lijn niet zou strekken tot bevordering van het internationaal verkeer in verband met eene kortere verbinding van Harlingen met Duitschland in de rigting van Rheine, als voorgedragen was. Ook het buitenlandsch verkeer zou bij de door hem aanbevolen lijn, naar hij meende, zeer veel winnen; terwijl boter en kaas en verdere levensmiddelen langs dezelve op een korteren weg ook naar het buitenland zouden kunnen worden vervoerd. De belangen van Harlingen als handelsstad en van Sneek als marktplaats deed hij in vele opzigten uitkomen, alsmede de vruchtbaarheid der streek, waardoor de door hem verlangde weg zou loopen. Vele voordeelen waren uit dien hoofde van die veranderde rigting te verwachten.

Dit amendement genoegzaam ondersteund zijnde en een onderwerp van beraadslaging uitgemaakt hebbende, werd bestreden door den heer Idzerda, die aantoonde dat voor het internationaal verkeer de daarbij voorgestelde lijn hoegenaamd geene waarde had. Zij was wel eenigzins korter, eene omstandigheid die hier weinig afdeed maar voor vervoer van goederen naar Rheine zou daarvan geen gebruik gemaakt worden, daar de gemeenschap volgens het regeringsvoorstel over Zutphen zou moeten plaats hebben, waardoor het verkeer met de westbaan zou geschieden. Het verkeer met Overijssel zou er ook niet bij winnen om dezelfde redenen, evenmin als de binnenlandsche gemeenschap. De lijn Leeuwarden naar Heerenveen moest hij daarom als hoofdlijn blijven voorstaan, ook om het personenvervoer, kunnende naar hij geloofde ten behoeve van Sneek daarin eene kleine bogt aangebragt worden.

Gelijke bestrijding onderging de wijziging van de zijde van den heer Dirks, die deed uitkomen dat de afgevaardigden uit Leeuwarden ten deze in eenen moeijelijken toestand verkeerden, aangezien Bolsward en Sneek, wier belangen door het amendement voorgestaan werden, in hetzelfde kiesdistrict lagen. Uit een algemeen oogpunt echter moest hij die nieuwe lijn afkeuren, zoo om het vermeerderd bedrag aan uitgaven, als uit vrees voor de Eerste Kamer, die de lijn Leeuwarden naar Heerenveen voorgestaan had, en het wets-ontwerp, zoo deze daarin niet opgenomen was, zou kunnen afstemmen. Ten tweede meende hij dat de van Harlingen naar Leeuwarden en verder getrokken lijn, in verband met den vorm en de ligging der provincie Friesland, van zelf medebragt, dat de weg naar het zuiden, uit het midden der lijn, en dus uit Leeuwarden op Heerenveen moest gerigt worden, en niet van Harlingen door eene streek, die door de nu voorgedragen rigting niet bevoordeeld zou worden. Ook om andere redenen, vooral om het geldelijk belang, moest hij zich tegen het amendement, hetwelk den aanleg eener lijn bedoelde door een moeijelijk te bewerken terrein, verklaren, dat ook bestreden was geweest door de Provinciale Staten van Friesland, die Leeuwarden als hoofdplaats, handel- en marktplaats in dit opzigt niet wenschten voorbijgezien te hebben.

De heer ter Bruggen Hugenholtz gaf de redenen op waarom hij het amendement niet kon goedkeuren. Uit de beraadslagingen was gebleken dat de gevoelens over de haven te Harlingen en eene doelmatige verbinding met het binnen- en buitenland, zeer verdeeld waren. Hij erkende dat het regeringsvoorstel voordeeliger voor Friesland was dan het vorig wets-ontwerp. Dit nam niet weg dat de Regering niet genoegzaam erkend had de behoefte eener korte verbinding van Harlingen met Rheine, welke eerste plaats nu met het buitenland in de rigting van de Hanoversche grenzen verbonden was. Ondertusschen was het van belang ook voor Twenthe eene kortere verbinding naar Rheine te bezitten; was het amendement vergezeld van een voorstel van eene kortere lijn van Zwolle door Overijssel, dan zou hij zich met het voorstel hebben kunnen vereenigen. De lijn Harlingen over Sneek was alleen uit een locaal belang verdedigd: mogt de Regering zich tegen dien aanleg niet verzetten, dan alleen zou hij daarin berusten.

De heer Lycklama à Nyeholt verdedigde het voorgestelde amendement, en deed uitkomen dat hij hier wel niet uit een locaal belang sprak, aangezien de regeringslijn hem persoonlijk meer voordeel zou bezorgen dan die, welke hij nu voorstond; welker belangrijkheid hij in eenige bijzonderheden deed uitkomen, en die blijkens in deze Kamer ingekomen adressen van belanghebbenden uit Leeuwarden werd aangeraden.

De heer Idzerda gaf den vorigen spreker te kennen in welken zin die adressen moesten opgenomen worden, en in welke omstandigheden zij waren opgesteld.

De heer Sloet tot Oldhuis verklaarde het amendement te zullen aannemen, indien het aldus gewijzigd wierd dat de lijn niet van Harlingen maar van Franeker zou aanvangen. Handel en nijverheid in Harlingen, Bolsward en Sneek zouden door die rigting zeer bevoordeeld worden, naar hij zich overtuigd hield.

De Minister van Binnenlandsche Zaken bestreed het amendement. Voor het oogenblik wenschte hij niet over de aansluiting te Rheine te handelen, daar dat onderwerp eerst later ter sprake zou komen. Het amendement had zijnen oorsprong in naijver tusschen twee belangrijke plaatsen. Naijver had steeds veel goeds tegengehouden, en mogt niet ten grondslag liggen van een besluit in deze zaak. Uit zijne locale bekendheid kon hij het amendement bestrijden: ook de Staten van Friesland hadden zoodanigen weg afgekeurd. Vooreerst moest hij er zich tegen verzetten om het verlies hetwelk daardoor aan Leeuwarden zou worden toegebragt wat lengte van weg betrof. De door hem voorgestelde rigting doorsneed het gewest bijna in het midden, Sneek kon op korten afstand genaderd worden, van daar was langs een korten straatweg de spoorweg te bereiken. Ongetwijfeld was de markt van Sneek belangrijk: maar de uitvoer van boter en kaas van daar over Harlingen naar Engeland werd door eenen spoorweg niet zeer bevorderd, daar die producten beter langs den waterweg over Harlingen verzonden worden. Daarenboven was het terrein tusschen Sneek en Joure zeer laag en drassig, doorsneden van wateren, met drukke scheepvaart; vele bruggen en ophoogingen zouden er gemaakt moeten worden zoo de voorgestane weg gelegd wierd; al hetgeen eene vermeerderde uitgave van twee millioen zou na zich slepen. Die gelden mogten zijns inziens, niet ter bevrediging van naijver uitgegeven worden.

De heer Wybenga beantwoordde de bedenkingen tegen het amendement ingebragt. Het had alleen de belangen van Friesland op het oog, dit erkende hij; mogt ook een ander amendement aangenomen worden de strekking hebbende om Rheine langs korteren weg door Twenthe te kunnen naderen, dan zou de bedenking opgelost zijn dat in zijn amendement niet die laatste kortere verbinding opgenomen was. Verder erkende hij dat het terrein voor de lijn die hij voorstond minder gunstig was; maar het verschil met het andere was niet zoo groot om daarom dat voorstel af te wijzen, te minder daar langs den door de Regering voorgestelden weg meerder bruggen zouden moeten gelegd worden dan op dien van Harlingen naar Sneek. Het was waar dat Gedeputeerde Staten den weg van Leeuwarden naar Heerenveen goedgekeurd maar niet minder waar was het dat drie van hen een adres tot ondersteuning van de andere lijn onderteekend hadden. Bleef de waterweg tot vervoer der producten over Harlingen voor Sneek over, dan zou de communicatie in den winter gestremd zijn. Belangrijke nijverheidsplaatsen, gelijk hier het geval was, voor eene hoofdplaats op te offeren was niet billijk en daarom bleef hij zijn amendement aanbevelen. Hij voorzag het lot van zijn voorstel, vooral nu medeleden uit zijn gewest hem en zijn ambtgenoot afvielen, en de Regering zich tegen de aanneming verzette. In den loop zijner rede stelde hij een tweede amendement voor in den zin dat de in behandeling zijnde alinea aldus gelezen zou worden:

„Van Arnhem langs Zutphen, Deventer, Zwolle, Meppel, Steenwijk, Heerenveen tot Leeuwarden;

of van Heerenveen naar Leeuwarden met een zijtak of buiging naar Sneek."

De heer Idzerda ondersteunde dit amendement met nadruk, omdat alle bij hem tegen het vorige amendement bestaande bezwaren weggenomen waren. Dat voorstel rekende hij in het algemeen belang allezins aannemelijk.

De heer Dirks beantwoordde in de eerste plaats eenige tegen zijne gevoelens door sommige sprekers ingebragte bedenkingen. Voorts ondersteunde hij dat gedeelte van het laatst voorgedragen amendement, waarin gewaagd werd van eene buiging naar Sneek.

De heer van Zuylen van Nyevelt vroeg, in verband met de laatst

voorgedragen amendementen, wat nu van de belangen van Bolsward zou worden, die niet scheen te worden vertegenwoordigd.

De heer van Diggelen zeide te gelooven dat bij eene veranderde rigting van den weg, de verbinding van Sneek over Leeuwarden naar Harlingen niet bevorderd zou worden. In het belang van het binnenlandsch verkeer verdiende, zijns inziens, de regeringslijn de voorkeur. Hij zag de groote noodzakelijkheid niet in om eene zoo korte verbinding van Harlingen naar Rheine daar te stellen als sommigen wilden. Wilde men havenplaatsen bevoordeelen, dan moest men aan plaatsen als Amsterdam, Rotterdam, Vlissingen enz. het eerst denken. Aan het algemeen belang was, naar hij meende, genoeg toegegeven, daar de lijn Leeuwarden naar Heerenveen in het regeringsplan was opgenomen.

De heer Lycklama à Nyeholt verklaarde, dat bij aanneming van het laatste amendement Bolsward wel gebaat zou worden om den geringen afstand van Sneek; verklarende hij ook uit naam van den heer Wybenga, het eerste amendement in te trekken.

De Minister van Binnenlandsche Zaken zeide zich evenmin met het laatste als met het eerste amendement te kunnen vereenigen. Door de verandering van het voorstel werden geene voordeelen meer verkregen en de bezwaren niet verminderd. Groote bedenkingen had hij tegen den aanleg van eenen weg van Heerenveen naar Sneek en tegen het daarstellen van eenigen zijtak.

De heer Wybenga verdedigde nog verder het nader gedane voorstel, en veranderde het laatste amendement aldus, dat daaruit wegvielen de woorden *zijtak of*. Hij geloofde dat juist alle bezwaren zouden weggenomen zijn wat den aanleg van den weg tusschen Heerenveen over Sneek betrof, naar mate men langs deze of gene zijde van het Sneekermeer den weg aanlegde.

De beraadslagingen over het door de heeren Wybenga en Lycklama à Nyeholt voorgestelde amendement gesloten zijnde, vingen die aan over het voorstel van den heer Sloet tot Oldhuis, strekkende om in de 2de alinea achter het woord *Zwolle* te voegen het woord *Kampen*.

De heer Sloet tot Oldhuis lichtte de strekking van zijn amendement toe. Erkennende dat de provincie Overijssel in het regeringsvoorstel gunstig opgenomen was, uitte hij den bescheiden wensch om een spoorweg naar Kampen te bekomen, welke weg niet als een zijtak te beschouwen was. Het belang van Kampen deed hij in bijzonderheden uitkomen; het bezat 86 fabrieken, groot en klein, bokkingrookerijen en mandenmakerijen, stoomvaart, beurtschepen en andere vervoermiddelen naar alle rigtingen; het was de meest binnenlandsch gelegen zeehaven die met groote kosten was daargesteld; wierd Kampen een uitgangspunt voor spoorwegen, dan zou het een half millioen tot uitbreiding dier werken besteden. Harlingen bleef, zijns inziens, alleen eene haven voor twee provinciën. Kampen daarentegen was voor meerdere en ook voor het buitenland van nut.

Om alle deze redenen geloofde hij het onbillijk Kampen van de spoorwegen verwijderd te houden, weshalve hij hoopte dat zijn amendement mogt worden aangenomen.

De heer ter Bruggen Hugenholtz vroeg of het de bedoeling was eenen zijtak naar Kampen te leggen, dan wel door eene buiging die stad te naderen.

De heer Sloet tot Oldhuis zeide niet gesproken te hebben van een zijtak; hij had zijn amendement in dien zin gesteld, dat Kampen als een uitgangspunt moest beschouwd worden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken verzekerde dat de belangen van Kampen door hem wel waren onderzocht. In het stelsel der Regering zag deze in een spoorweg naar Kampen juist een zijtak; als havenplaats had de Regering in die stad niet dat gewigt gezien, dat de voorsteller had voorgesteld: hij meende dat die plaats voor Harlingen moest onderdoen, daar zij onder anderen geene zeeschepen kon opnemen. Om die reden kon hij geenen bijval aan het amendement schenken. Wierd het aangenomen, dan zou, volgens de woorden daarvan, de stamlijn van Zwolle over Kampen met een zijtak moeten loopen, hetgeen hij niet zou kunnen goedkeuren.

De heer Sloet tot Oldhuis verdedigde nog nader de belangen van Kampen als havenplaats boven die van Harlingen. Hij bleef bij zijn gevoelen dat men zijn voorstel niet moest opnemen in dien zin dat hij eenen zijtak wilde daargesteld zien, daar hij alleen Kampen als een uitgangspunt wilde aangenomen hebben. Om in de tegen zijn voorstel ingebragte bezwaren te voorzien veranderde hij het in dien zin dat achter het woord *Zwolle* zouden gevoegd worden de woorden *Kampen en uit het midden van het Mastenbroek naar*.

De heer van Zuylen van Nyevelt vroeg of het niet beter ware te stellen *Zwolle*, *Kampen*, en *van Zwolle naar Meppel* enz.

De heer Sloet tot Oldhuis trad in een nader betoog over het verschil nopens de rigting welke de weg bij Zwolle zou moeten nemen. De rigting over Staphorst bood bezwaren aan; die over Mastenbroek daarentegen voordeelen. Het middenpunt in het Mastenbroek aannemende zou Kampen begunstigd worden.

De heer van Zulyen van Nyevelt toonde aan, dat er moeijelijkheden in de uitvoering van zoodanigen weg zouden zijn.

De heer Storm van 's Gravesande geloofde, dat door den voorgestelden weg niet als zijtak te beschouwen, er steeds moeijelijkheid zou bestaan om aan te geven wat men wenschte.

De heer Sloet tot Oldhuis geloofde, dat hij de zaak duidelijk genoeg had voorgedragen om te bewijzen wat hij bedoelde. Wist de heer van Zuylen van Nyevelt eene andere redactie uit te vinden, hij noodigde hem dan uit daartoe over te gaan.

De heer van Zuylen van Nyevelt stelde daarop voor, *Zwolle met eenen zijtak naar Kampen, Meppel* enz.

De heer Sloet tot Oldhuis zeide zich met dat amendement te kunnen vereenigen en het zijne in te trekken, onder bepaling echter dat hij dien weg niet als zijtak wilde beschouwd hebben.

De beraadslagingen daarop gesloten zijnde, werden de voorgestelde amendementen in stemming gebragt. Dat van de heeren Wybenga en Lycklama à Nyeholt werd afgestemd met 51 tegen 19 stemmen.

Voor hebben gestemd de heeren: van der Veen, van Hoëvell, Lycklama à Nyeholt, van Foreest, van Wintershoven, Idzerda, Dommer van Poldersveldt, de Lom de Berg, Heemskerk Azn., Wybenga, van Heiden Reinestein, de Brauw, Sloet tot Oldhuis, Taets van Amerongen, Kingma, van der Linden, Strens, Dirks en Begram.

Dat van den heer van Zuylen van Nyevelt werd mede verworpen met 40 tegen 30 stemmen.

Voor hebben gestemd de heeren: Dommer van Poldersveldt, de Lom de Berg, van Zuylen van Nyevelt, van Goltstein, Wybenga, van Heiden Reinestein, van Nispen van Sevenaer, de Brauw, de Bieberstein, Sloet tot Oldhuis, Meylink, van der Linden, Strens, van Diggelen, Hengst, Begram, van Eck, Reinders, van Asch van Wijck, Storm van 's Gravesande, van der Veen, Duymaer van Twist, Sichler van Domburg, van Hoëvell, Lycklama à Nyeholt, van Foreest, Zylker, van Voorthuysen, van Wintershoven en Idzerda.

Daarna kwam in beraadslaging de tweede van regeringswege voorgestelde lijn, namelijk die *van Harlingen, langs Franeker, Leeuwarden, Groningen, Winschoten naar de Hannoversche grenzen*, waarover niemand het woord voerde.

De derde lijn *van Groningen langs Assen naar Meppel* kwam daarna in beraadslaging. De heer van Zuylen van Nyevelt deed uitkomen dat deze lijn niet in het oorspronkelijk voorstel voorkwam, maar daarin eerst later was opgenomen. Dienaangaande wenschte hij te weten of deze lijn was onderworpen geweest aan het oordeel van den Raad van State; een punt dat bij eene vorige gelegenheid in soortgelijken zin in deze Kamer bij den tegenwoordigen Minister van Finantien en bij de Eerste Kamer zwaar gegolden heeft.

De Minister van Finantien merkte op dat de Raad van State omtrent deze wijziging niet was gehoord, gelijk op alle wijzigingen in eenig wets-ontwerp gebragt, die Raad niet gehoord werd. Eene andere zaak was het dat de Raad van State niet gehoord was geweest bij het vorig wets-ontwerp, dat aanvankelijk uit twee wets-ontwerpen bestond en later tot een geheel gevormd was. Er bestond dus in beide gevallen groot onderscheid.

De heer van Zuylen van Nyevelt deed uitkomen dat de Minister van Finantien bij eene vorige gelegenheid ook in het niet hooren van den Raad van State op het voorstellen van nieuwe lijnen, bezwaar had gevonden. Aangenaam was het hem nu te vernemen dat die bedenking was opgeheven.

De heer van Hoëvell bestreed de hier voorgestelde lijn vooral uit het oogpunt van concurrentie van lijnen naar Rheine, op welk punt nu drie wegen zouden uitloopen. Daarbij deed hij uitkomen dat van een daarvan, de Westbaan, de inkomsten de uitgaven niet konden dekken. Daar hij geloofde dat de Minister van Finantien ook in die lijn bezwaar had, en hij die toch niet kon goedkeuren, stelde hij voor deze alinea uit de wet te ligten.

De Minister van Binnenlandsche Zaken zeide dat in het oorspronkelijk wets ontwerp deze lijn niet voorkwam, niet omdat zij niet daarin passen zou, maar omdat men tegen te groote kosten opzag. De Regering wilde later dat gemis aanvullen; maar uit het verslag gezien hebbende dat velen het daarstellen daarvan verlangden, had de Regering besloten dien weg reeds nu in het artikel op te nemen. De voorgestelde lijn was belangrijk voor de provincie Drenthe zelve, voor Groningen, stad en gewest, welks oostelijk deel veel voor eene goede exploitatie kon toebrengen. Men kreeg ongetwijfeld drie concurrerende lijnen, maar hij kon niet toegeven dat de Hannoversche westbaan niets opbrengen zou: integendeel deze zou een per cent opgeleverd hebben. Doch niet uitsluitend was de aanleg dezer lijn voorgedragen uit het oogpunt van finantieel voordeel, maar ook om andere belangen te bevorderen.

De heer van Bosse deed uitkomen dat het noodig was alsnog in dezen te beslissen, of men een of twee wegen naar het Noorden zou doen loopen, en daarom stelde hij voor na de stemming omtrent het voorgestelde amendement in de 1ste alinea te laten wegvallen de woorden *M. ppel-Leeuwarden*.

De heer Reinders bestreed de gronden van den heer van Hoëvell, en meende dat de nu behandelde lijn in het belang van het binnenlandsch verkeer allernoodigst was. Het argument dat de Westbaan weinig zou opbrengen, kon niet tot bestrijding van dezen weg strekken. De weg van Assen geloofde hij veel voordeeliger te zullen zijn dan ooit die over Heerenveen naar Leeuwarden zou kunnen worden.

De Minister van Finantien kwam nader terug op de opbrengst van de Westbaan, die een en een vierde per cent geweest was, en die van alle staatsspoorwegen in Hannover vier en 71 honderdste per cent.

De heer van Heiden Reinestein verdedigde ook de belangen van Drenthe, en toonde kortelijk aan, hoe noodig het was de nu voorgestelde lijn in de wet op te nemen.

De heer van Hoëvell antwoordde, niet te kunnen begrijpen dat een spoorweg die $1^1/_4$ per cent uitdeelde nog twee wegen naast zich kon verdragen. Voor het binnenlandsch verkeer, waarop men gewezen had, was het niet raadzaam vijf millioen te besteden tot den aanleg van een weg door Drenthe. Groningen zou door weglating van dien weg niet afgesneden zijn, daar de Groningers zich langs andere rigtingen verder konden begeven. Hij kon om deze en andere redenen niet begrijpen, dat de Regering zoo toegevend was geweest om deze lijn in de wet op te nemen: hij begon er aan te twijfelen of men werkelijk tot eene uitvoering van vele der voorgestelde werken zou geraken; eene bijzonderheid die welligt oorzaak kon wezen dat de heer van Nispen, die wegens finantiele bezwaren zoo zeer tegen het vorig wets-ontwerp was gestemd, gelijk die zelf bij de algemeene beraadslagingen opgegeven had, over dit wets-ontwerp gunstiger dacht.

De heer van der Veen verdedigde nader de belangen van het gewest zijner inwoning, en betoogde dat bij den aanleg van den voorgedragen weg niet alleen de belangen van die provincie maar ook die van andere ten zeerste betrokken waren.

De heer van Nispen van Sevenaer verduidelijkte den zin zijner woorden, waarop gewezen was: hij geloofde dat het wets-ontwerp de vrijheid gaf om de werken voort te zetten al naar gelang de omstandigheden dit zouden medebrengen; en dat het aan de meerderheid der leden gelegenheid verschafte gelden toe te staan, naar mate 's lands finantien dit toelaten.

De heer van Bosse riep de bepaling van art. 69 van het Reglement van Orde in, en zulks tegen de bewering van den Voorzitter dat hij nu geen amendement op eene vroeger behandelde lijn kon voorstellen. Hij geloofde dat uit den aard der zaak de gelegenheid moest open blijven om tot het sluiten der beraadslaging het amendement voor te dragen. Nadat hij echter uit de beraadslaging bemerkt had dat zijn amendement weinig kans had van slagen, zoo verklaarde hij het in te trekken.

De heer van Hoëvell zeide verder dat hij in eene kanalisatie voor Drenthe meer voordeel zag dan in een spoorweg. Den heer van Nispen van Sevenaer deed hij opmerken, dat hij, naar het nu bleek, den zin der door hem aangehaalde woorden juist begrepen had.

De Minister van Binnenlandsche Zaken merkte ten slotte op dat de Regering voornemens was alle voorgestelde werken uit te voeren, tenzij onverhoopte bezwaren dit mogten beletten. Met deze lijn echter werd niet alleen Drenthe maar ook Groningen gebaat.

Daarop werd het amendement van den heer van Hoëvell in stemming gebragt en met 30 tegen 19 stemmen verworpen.

Voor hebben gestemd de heeren: Kingma, Thorbecke, van der Linden, Wintgens, Olivier, Heemskerk Bzn., Hoynck van Papendrecht, Poortman, van Bosse, Duymaer van Twist, van Heukelom, van Hoëvell, Dullert, Betz, van der Poel, van Voorthuysen, ter Bruggen Hugenholtz, van Zuylen van Nyevelt en van Goltstein.

Op aanstaanden Maandag zullen de overwegingen voortgezet worden.

De Minister van Koloniën heeft ingezonden eene verzameling van stukken betreffende de gouvernementsregeling van de cultuurcontracten en van het suikercontract Panka, welke gesteld zijn in handen eener Commissie van onderzoek bestaande uit de heeren: Duymaer van Twist, van Hoëvell, de Kempenaer, van Nispen van Sevenaer en Poolman.

De Commissie voor de Verzoekschriften heeft in deze zitting op eenige adressen verslagen uitgebragt, met welker conclusien de Kamer zich vereenigd heeft.

Onder de adressen waarop verslag werd uitgebragt behoorde een van de directie van de Hollandsche ijzeren-spoorwegmaatschappij, zich beklagende over de uitdrukkingen in de zitting van 12 Mei bevorens gebezigd bij de behandeling van de interpellatie betrekkelijk de verleende concessie tot den aanleg van een weg van Scheveningen over 's Hage, Leiden en Woerden, en verzoekende dat ten deze een parlementair onderzoek mogt worden ingesteld. De Commissie voor de verzoekschriften stelde voor, het adres op de griffie neder te leggen, ten einde aan ieder lid gelegenheid te geven om een daartoe strekkend voorstel te doen. De heer Hoffman nam daarop het woord, en herinnerde dat de bedoelde uitdrukkingen door hem gebezigd waren. Daarin lag echter niets personeels voor de adressanten gelegen, aangezien nergens gebleken was, hoe noch door wie de onderhandelingen gevoerd waren, hetgeen men nu eerst uit het adres had vernomen. Hij aarzelde niet, te zeggen dat hij na kennisneming van de daaronder voorkomende namen, de verklaring welke hij ten opzigte van den Minister en diens ambtsvoorganger had afgelegd ook op elk dezer heeren individueel toepasselijk achtte. Wat het voorstel tot het instellen eener enquête betrof, daarin zag hij voor deze zaak noch de mogelijkheid noch het nut.

WATERHOOGTEN IN DE HOOFD-RIVIEREN.

Julij.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren. gewassen.	In 24 uren. gevallen.
20	Boven-Rhijn	*Keulen*,	+ 38.47	+ 2.62	8 ure	"	0.03
20	Waal	*Nijmegen*,	+ 8.70	+ 2.48	8 "	"	0.06
20	Neder-Rhijn	*Arnhem*,	+ 8.72	+ 1.81	8 "	"	0.02
20	Geldersche IJssel	*Westervoort*,	+ 9.27	+ 1.90	8 "	"	0.02
19		*Maastricht*, (brug)	+ 42.45	+ 0.25	8 "	"	0.02
19	Boven-Maas	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 41.68	"	8 "	"	0.04
20		*Grave*,	+ 5.31	+ 0.46	8 "	"	0.05
20	Nieuwe Maas	*Brielle* H. W.	+ 0.95	"	4 u. 0 m.	0.07	"
		Brielle L. W.	— 0.41	"	12 u. 30 m.	0.08	"

Met eenige vorige nommers der *Staats-courant* zijn verzonden vel 187—202 van het Bijblad II.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*** De Audientie van den Minister van Oorlog zal op Dingsdag den 24sten dezer geen plaats hebben.

's Gravenhage, den 20sten Julij 1860.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

*** De Minister van Binnenlandsche Zaken brengt ter openbare kennis, dat bij *de Gebroeders van Cleef* en *Gebroeders Belinfante*, boekhandelaars te 's Gravenhage, en door hunne tusschenkomst in de voornaamste gemeenten des Rijks, tegen den prijs van *vier gulden* (f 4) het exemplaar is verkrijgbaar gesteld: *de Staats-Almanak voor het Koningrijk der Nederlanden*, 1860.

S. van Heemstra.

*** Op Woensdag den 25sten Julij 1860, des namiddags ten half een ure, zullen door den Directeur der Algemeene Landsdrukkerij, als daartoe gemagtigd, in het Locaal dier Drukkerij te 's Gravenhage, in het openbaar worden geveild en aan de meestbiedenden toegewezen worden:

1948 Pakken Kasboekpapier, verdeeld in 139 Koopen;
een Koop Witte Papiersnippers; en
een Koop Gescheurd Papier.

Het te verkoopene kan bezigtigd worden, de voorwaarden der Verkooping liggen ter lezing, en alle noodige inlichtingen zijn te bekomen in het Locaal der gemelde Drukkerij, op de twee laatste dagen vóór de Veiling (Maandag en Dingsdag), van des voormiddags elf tot des namiddags drie ure, en op den dag der Veiling, van des voormiddags tien tot des namiddags twaalf ure.

's Gravenhage, den 2den Julij 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. van Heemstra.

Provincie *Gelderland*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 3den Augustus 1860, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Gelderland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het vijfde district, aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur te Arnhem worden Aanbesteed:

het afbreken van de Oude en het bouwen van eene Nieuwe Schuur ten behoeve van het Rijksveer over de rivier de Lek, te Bruchem.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Gelderland, te Arnhem, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Vier dagen voor de Besteding wordt de noodige aanwijzing op de plaats gedaan, en zijn voorts nadere inlichtingen te bekomen bij den Hoofdingenieur Jhr. J. Ortt van Schonauwen, te Arnhem, en den Ingenieur J. van der Toorn, te Zaltbommel.

's Gravenhage, 12 Julij 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. van Heemstra.

Provincie *Zuidholland*.

AANBESTEDING.

Op Maandag, den 30sten Julij 1860, des voormiddags ten 11½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 10de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Gravenhage worden Aanbesteed:

het maken, leveren en inhangen van een paar binnen Vloeddeuren in de Schutsluis van het Kanaal door Voorne te Nieuwe Sluis, in de provincie Zuidholland.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland te 's Gravenhage, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende Dingsdag vóór de Besteding, des morgens om tien ure, de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat J. A. Beijerinck te 's Gravenhage, en den Ingenieur P. Caland te Brielle.

's Gravenhage, 6 Julij 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. van Heemstra.

Provincie *Zeeland*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 3den Augustus 1860, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Zeeland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 11de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Middelburg, worden Aanbesteed:

het door Klinkerbestrating vervangen van een gedeelte Keistraat op den eersten zijtak van 's Rijks grooten weg der 1ste klasse, n°. 3, op Zuidbeveland.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zeeland, te Middelburg, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den vierden en derden dag vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het Bureau van den Hoofdingenieur van den Waterstaat jhr. J. R. T. Ortt te Middelburg, en bij den Ingenieurs J. Bleckmann, te Goes.

's Gravenhage, 11 Junij 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. van Heemstra.

Provincie *Overijssel*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 3den Augustus 1860, des middags ten 12 ure, wordt, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Overijssel, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 4de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Zwolle, Aanbesteed:

het vernieuwen van eenige vakken der Bestrating op den Grooten Weg tusschen Almelo en Enschedé in de provincie Overijssel.

Deze Aanbesteding geschiedt zoo als bij Art. 11 van het Bestek is bepaald.

Het bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Overijssel te Zwolle, en op alle plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van 's Rijks Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Aanwijzing op de plaats kan verkregen worden Donderdag en Vrijdag van de week de besteding voorafgaande, en aanvangen, telkens dags, des voormiddags ten 10 ure, te Almelo, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur te Zwolle, den Ingenieur te Deventer, en den Opzigter G. Zandbult, te Hengelo.

's Gravenhage, 13 Julij 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. van Heemstra.

Provincie *Overijssel*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 3den Augustus 1860, des middags ten 12 ure, wordt, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Overijssel, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de

Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 4de district, aan het gebouw van het Provinciaal Bestuur te Zwolle, Aanbesteed:

Het leggen van Vier Rijzen Kribben in de Rivier de IJssel tusschen Peilraai XCVII en XCIX beneden het Hattemerveer.

Deze Aanbesteding geschiedt zoo als bij Art. 10 van het Bestek is bepaald.

Het bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Overijssel, te Zwolle, en op alle plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van 's Rijks Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Aanwijzing op de plaats kan worden verkregen op Donderdag en Vrijdag van de week de Besteding voorafgaande, en aanvangen telken dag des namiddags ten 10 ure aan het Hattemerveer, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur te Zwolle, den Ingenieur en den Opzigter A. Baan te Deventer.

's Gravenhage, 16 Julij 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. van Heemstra.

Hertogdom *Limburg*.

AANBESTEDING.

Op Maandag, den 13den Augustus 1860, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in het Hertogdom Limburg, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 7de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te Maastricht, worden Aanbesteed:

het Bouwen en Leveren van Twee Nieuwe Veerponten enz., aan de Veren op de rivier de Maas, in het Hertogdom Limburg.

Deze Aanbesteding geschiedt bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het gebouw van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van het Hertogdom Limburg te Maastricht, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemeld hertogdom ter lezing gelegd worden.

Drie dagen vóór de Besteding worden de noodige aanwijzing op de plaats gedaan, en zijn voorts nadere inlichtingen te bekomen bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat te Maastricht en bij den Adspirant-ingenieur van Bosseком te Roermond.

's Gravenhage, 12 Julij 1860.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
S. van Heemstra.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmakingen van het *Trinity House* te *Londen* als:

Engeland.

1°. *Gull-lichtschip.*

Gevolg zijnde gegeven aan het voornemen bij bekendmaking van het *Trinity House* te *Londen*, in het vorige jaar ter kennis van Zeevarenden gebragt (zie de *Staats-courant* van den 1sten en 2den Januarij 1860), is, op den 1sten Julij dezes jaars, het licht van het *Gull-lichtschip*, dat uit *twee horizontale stilstaande lichten* bestond, veranderd in *één enkel draaijend helder licht*, vertoonende *elke 20 sekonden een schittering*.

Des daags wordt aan den top van den mast een *bol* vertoond.

2°. *Nieuw lichtschip in de Cardigan-Baai.*

Eveneens is gevolg gegeven aan het voornemen tot plaatsing van een *lichtschip* in de *Cardigan-Baai*, tusschen de *lichttorens* van *Zuid Bishop* en *Bardsey-Eiland*. (Zie *Staats-courant* van den 22sten Julij 1859.)

Het lichtschip ligt in 26 vademen diepte met laagwater springgetij, op de volgende kompas-peilingen en afstanden:

Zuid-Bishop lichttoren	Z. W. t. W.	afstand	36 1/2	Engels. mijlen.
Strumble Head	Z. W. 1/4 Z.	»	21 1/2	» »
Kenmaes Head	Z. 1/4 W.	»	16 1/2	» »
Cardigan-boei	O. t. N. 3/4 N.	»	25	» »
Bardsey lichttoren	N. O. t. N.	»	23	» »

Na den 1sten Julij dezes jaars wordt telken nacht een *rood draailicht* op dit lichtschip ontstoken, vertoonende elke 30 *sekonden* een *schittering* en 25 Engelsche voeten boven het zeevlak verheven.

Des daags wordt aan den top van den mast een *bol* vertoond.

's Gravenhage, den 19den Julij 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

Zuid-Atlantische Oceaan.

1° *Stilstaand licht op de Oost-Punt* (*Point-Est*) *Baai van Maldonado, Buenos-Ayres.*

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, blijkens bekendmaking der Regering te *Montevideo*, met den 1sten Maart dezes jaars een *licht* ontstoken zoude worden op een *nieuwen toren* op de *Punt* (*Point-Est*), zijnde de Oostzijde der *Baai* van *Maldonado*, gelegen aan de noordzijde van den ingang van de *Rio de la Plata*.

Het licht van *Maldonado* zoude zijn *stilstaand*, van *natuurlijke kleur*, 40 ellen (mètres) verheven boven het gemiddeld zeevlak en met een helderen dampkring op eenen afstand van omtrent 20 *Engelsche mijlen* zigtbaar.

De lichttoestel is *dioptriek* of met *metalen reflectors*.

De toren is 27.2 ellen (mètres) hoog en staat:

op 34° 58′ 0″ *Z. Breedte*; en
» 57° 16′ 9″ *lengte West van Greenwich.*

2°. *Licht van het eiland Lobos.*

Te gelijker tijd zoude het licht op de *Noord-Westpunt* van het eiland *Lobos* aan de *Noordzijde* van den ingang van *la Plata* gebluscht worden.

's Gravenhage, den 12den Julij 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Crediteuren in de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschappen van Mejufvrouw *Gerarda Wiggers*, Weduwe van *Joannes Gerardus Herkes*, gewoond hebbende en den 12den November 1858 overleden te Amsterdam, in de Amstelstraat, nummer 358, en van den Heer *Hermanus Lanzing*, in leven Tapper, gewoond hebbende en den 30sten Januarij 1860 overleden te Amsterdam, op den hoek van de Prinsengracht en de Leidsche straat, worden Opgeroepen ten Kantore van den Notaris Mr. *J. P. van Eeten*, Heerengracht bij het Koningsplein aldaar, respectivelijk tot bijwoning der Rekening en Verantwoording van dezelve Nalatenschappen, op Woensdag den 1sten Augustus 1860, en wel die betreffende eerstgemelde Nalatenschap des voormiddags ten tien ure, en die betreffende den Boedel van den Heer *Lanzing* des voormiddags ten elf ure.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

Zaturdag 21 Julij 1860.

Amsterdam.

	pCt.					pCt.			
Nederl. W. Sch.	2 1/2	64	64 1/8	64 1/16	Spanje. Nieuwe 3% thans.	1 3/4	39 5/8	—	—
Dito dito	3	—	—	—	Amortisable.		—	—	—
Dito dito	4	98 5/8	98 11/16	—	Buitenlandsche	3	—	—	—
Syndicaat	3 1/2	—	—	—	Binnenlandsche	3	47 5/8	47 11/16	—
Handel-maatsch.	4 1/2	133 9/16	—	—	Portug. Te Lond.	3	44 1/4	44 [illegible]	—
Belgie. Bij *Rothschild*	2 1/2	—	—	—	Oostenr. Metall. 1816–1852	5	51 1/8	51 [illegible]	[illegible]
Rusl. Bij *Hope en C°.* 1798 en 1816	5	102 3/8	—	—	Dito Zilv. Nation.	5	58 1/8	58 7/16	58 [illegible]
Dito 1828–1829	5	100 3/4	—	—	Dito Zilver 1849–1854	5	74 1/8	74 1/4	—
Dito 1840	4	—	—	—	Dito 1847–1852	2 1/2	37 1/4	—	—
Stieglitz	4	81	—	—	Mexico. Londen	3	—	—	—
Dito 1854	5	—	—	—	Grenada id.	2 3/4	—	—	—
Dito 1855	5	97 5/8	97 3/4	—	Venezuela id.		—	—	—
Engelsche	4 1/2	—	—	—	Uitgestelde		—	—	—

Londen.

Consols	3	pCt.	93
Mexico			—
Spanje	3	»	—
Dito	1 3/4	»	39 7/8
Venezuela			—
Uitgestelde			—
Granada			—

Parijs.

Fr. rente	3	pCt.	68.15
Fr. Créd. Mob.			670
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1 3/4	»	—
Russische Spoorwegen			—

Antwerpen.

Metalliek	5	pCt.	53 [illegible]
Nat. Metalliek	5	»	61 [illegible]
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1 3/4	»	—
Credit Fonc.			—

Weenen.

Metalliek	5	pCt.	79.10
Idem Nationaal			80.15
Wissel Londen			126.15

TE 'SGRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.